

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 17 marca 2017 r.

WPS-V.431.12.2016

STAROSTWO Powiatowe w Wołominie	
data: 23. 03. 2017	
L. dz. 20347	1171
ilość zał.	podpis: <i>[signature]</i>

~~Pani Dorota Jagodzińska-Piecychna
Przewodnicząca
Powiatowego Zespołu do Spraw
Orzekania o Niepełnosprawności
w Wołominie
ul. Prądyńskiego 1
05-200 Wołomin~~

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6c ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2016, poz. 2046) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2013 r., poz. 29) pracownicy Oddziału ds. Osób Niepełnosprawnych Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie oraz członek Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Warszawie przeprowadzili w dniach od 18 listopada do 2 grudnia 2016 roku kontrolę doraźną w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie, ul Prądyńskiego 1. Przedmiotem kontroli było dokonanie analizy i oceny poprawności merytorycznej wydawanych orzeczeń, stosowanie zasad postępowania przewidzianego w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. 2015 r., poz. 1110, t.j.) oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16-go roku życia (Dz. U. z 2002 r., nr 17, poz. 162 ze zm.)

Wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli z dnia 16.02.2017 r., podpisanym przez Przewodniczącą Zespołu w dniu 22.02.2017 r. W celu podniesienia jakości orzekania w Powiatowym Zespole przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kontroli poddano łącznie 464 akta spraw (w tym 9 spraw zakończonych wydaniem orzeczenia o niepełnosprawności), w których na przewodniczącego składu orzekającego wyznaczano członka Zespołu lekarza neurologa. Niepokojący jest fakt, że na 455 kontrolowanych spraw zakończonych wydaniem orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, 91% stanowiły orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, 5% - orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, a 4% - orzeczenia o lekkim stopniu niepełnosprawności. Warto zwrócić uwagę, że zgodnie z danymi z systemu SI EKSMOON udział procentowy wszystkich orzeczeń o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie wynosi odpowiednio: 63% w 2014 roku (średnia dla zespołów z terenu województwa mazowieckiego 50%), 66% w 2015 roku (średnia – 53%), 64% w 2016 r. (średnia - 48%).

Spośród kontrolowanych akt do szczegółowej analizy pod kątem kryteriów medycznych wybrano 191 orzeczeń o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności Powiatowego Zespołu (numery spraw wymieniono w protokole, s. 4-5), w szczególności w zakresie prawidłowości przyznania wskazania w punkcie 9. Analiza w zakresie kryteriów medycznych orzekania orzeczeń o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, wykazała niżej wymienione nieprawidłowości wynikające z niewłaściwego stosowania standardów orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności lub niedostatecznego dokumentowania stanu faktycznego (sprawy opisane w protokole s. 6-25), tj.:

1. brak podstaw do ustalenia znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności - naruszenie przepisów zawartych w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz w § 29 i 30 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
2. brak podstaw do ustalenia danego symbolu przyczyny niepełnosprawności – naruszenie przepisów zawartych w § 32 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
3. nieprawidłowe ustalenie wskazania w punkcie 9 – „spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, z późn. zm.)”. Zgodnie z art. 8 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym kartę

parkingową wydaje się osobie niepełnosprawnej zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia mającej znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się. Wskazanie 9 określono pozytywnie w większości spraw zakończonych wydaniem orzeczenia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z przyczyn określonych symbolami 04-O, 05-R, 10-N oraz we wszystkich sprawach zakończonych wydaniem orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, jednocześnie lekarz Przewodniczący składu nie dokonywał obligatoryjnej oceny w zakresie trudności w poruszaniu się osoby orzekanej, co spowodowało wydanie orzeczenia ze wskazaniem 9 nieprawidłowo, w oparciu o jedną przesłankę;

4. nieprawidłowe ustalenie wskazania w punkcie 10 – „prawo do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju” – naruszenie § 5 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
5. wydanie orzeczenia w oparciu o niekompletną lub nieaktualną dokumentację zgromadzoną w sprawie np. orzeczenie wydane na podstawie dokumentacji, która stanowiła materiał dowodowy wydania poprzedniego orzeczenia i obrazowała nieaktualny stan zdrowia osoby – naruszenie przepisów zawartych w § 3 ust. 2 pkt 1 i 2, w związku z § 6 ust. 5 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
6. rozpatrzenie sprawy bez udziału osoby orzekanej na podstawie niekompletnej dokumentacji – naruszenie § 8 ust. 4 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
7. nieprawidłowe sporządzanie ocen stanu zdrowia – naruszenie § 3 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 pkt 2 w związku z § 8 ust. 1 oraz § 20 pkt 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. W celu wydania orzeczenia lekarz - przewodniczący składu orzekającego sporządza na podstawie badania ocenę stanu zdrowia osoby zainteresowanej. Ocena ta powinna zawierać opis przebiegu choroby zasadniczej oraz wyniki dotychczasowego leczenia i rehabilitacji, opis badania przedmiotowego, rozpoznanie choroby zasadniczej i chorób współistniejących oraz rokowania odnośnie do przebiegu choroby. Analiza ocen wypełnianych przez lekarza neurologa członka Zespołu wykazała, że przepis ten był naruszany, ponieważ oceny były niekompletne, wypełnione w sposób uniemożliwiający pełną ocenę stanu zdrowia osoby zainteresowanej, a dane w nich zawarte nie stanowiły uzasadnienia podjętego rozstrzygnięcia – brak odwołania się do ustawowych przesłanek stopni niepełnosprawności oraz wskazania ograniczeń. Przepis zawarty w § 3 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności obciąża członków składu orzekającego do uwzględnienia poza dokumentacją medyczną również ograniczeń w samodzielnej egzystencji i uczestnictwie w życiu społecznym, wynikających z choroby.

Zwracam uwagę, że zastrzeżenia do orzeczeń wydanych przez lekarza neurologa zostały stwierdzone również w toku kontroli problemowej przeprowadzonej w dniach od 14 do 24 lutego 2014 r. Biorąc pod uwagę wieloletnie doświadczenie w zakresie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, posiadanie zaświadczenia uprawniającego do orzekania, należy uznać, że lekarz neurolog – członek Zespołu posiadał również wiedzę o kryteriach obowiązujących w procesie orzecznictwa, a więc był świadomy ich nieprzebrzegania. Wymaga podkreślenia, że lekarze orzecznicy – w ramach powierzonych obowiązków członka Zespołu – bezwzględnie zobligowani są do działania z najwyższą starannością oraz w zgodzie ze sztuką lekarską.

Kontrolujący stwierdzili również uchybienia w doborze składu orzekającego:

- w 6 sprawach (wymienionych w protokole s. 26) przewodniczącym składu orzekającego był lekarz o specjalizacji nieodpowiedniej do choroby zasadniczej osoby zainteresowanej lub dziecka - naruszenie § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;

- w większości spraw, w których na przewodniczącego składu wyznaczano neurologa, funkcję drugiego członka składu pełnił doradca zawodowy lub pracownik socjalny. W przypadku zaburzeń neurologicznych, określonych symbolem 10-N, wskazana jest obecność psychologa w składzie orzekającym.

Zgodnie z § 19 ust 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wyznaczenie składu orzekającego, w tym przewodniczącego składu – lekarza o specjalizacji adekwatnej do choroby zasadniczej osoby zainteresowanej lub dziecka, należy do obowiązków przewodniczącego powiatowego zespołu.

W toku kontroli ustalono, że pomimo braku kompletnej dokumentacji medycznej, lekarz dokonujący wstępnej weryfikacji nie wskazywał konieczności jej uzupełnienia. Ww. sytuacja powoduje wydanie rozstrzygnięcia w oparciu o niepełny materiał dowodowy. Przepis zawarty w § 3 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności nie jest spełniony.

Nieprawidłowe dokumentowanie stanu faktycznego (nierzetelne wypełnianie ocen) skutkowało nierzetelnym wydaniem decyzji administracyjnych. Ustalenie stopnia niepełnosprawności oraz pozostałych punktów orzeczenia winno opierać się na obowiązujących przepisach i tym samym nie może mieć ono uznaniowego charakteru, stanowi bowiem konieczną przesłankę prawną do ustalenia prawa do korzystania z różnego rodzaju świadczeń i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym na podstawie

odrębnych przepisów. Nieprzestrzeganie zasady prawidłowości i jednolitości stosowania przepisów wpływa negatywnie na wizerunek instytucji, jak również powoduje utratę zaufania do członków zespołu, jako funkcjonariuszy publicznych.

W związku z powyższym kontrolujący negatywnie oceniają pracę lekarza neurologa – członka Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących orzecznictwa pozarentowego zawartych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Wobec przedstawionej oceny dotyczącej funkcjonowania jednostki poddanej kontroli, zwracam się do Pani Przewodniczącej o realizację poniższych zaleceń pokontrolnych:

1. bezwzględne przestrzeganie zasad zawartych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r., rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16-go roku życia oraz rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
2. wykazywanie dbałości o jakość ocen sporządzanych w procesie orzeczniczym przez członków Zespołu z uwzględnieniem przepisów określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
3. wyznaczanie do składów orzekających lekarzy o specjalizacji odpowiedniej do choroby zasadniczej dziecka lub osoby zainteresowanej zgodnie z § 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności;
4. zapewnienie uczestnictwa psychologa w składach orzekających, w których jest to uzasadnione (podstawa prawna § 18 ust. 1 pkt 4 oraz § 20 pkt 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności).

Zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy

upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych: „Kierownik podmiotu kontrolowanego, w terminie wyznaczonym w wystąpieniu pokontrolnym, zawiadamia organ upoważniony do kontroli o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.”

W związku z powyższym proszę o przedstawienie w terminie 30 dni, od dnia otrzymania wystąpienia stosownych informacji Wydziałowi Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

Jednocześnie informuje, że treść niniejszego wystąpienia pokontrolnego, ogłoszona zostanie w Biuletynie Informacji Publicznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, na stronie internetowej: bip.mazowieckie.pl.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Anna Olszewska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pan Kazimierz Rakowski
Starosta Powiatu Wołomińskiego
ul. Prądyńskiego 3
05-200 Wołomin